

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy soros hirdetésnek 100 kr.
Nagyobb terjedelmű és hosszabb
hirdetéseknél alku szerinti a leg-
olcsóbb árért vételek fel.
Helyedül minden külön bejár-
tástól 20 kr.
„Nyitász”-ben megjelenő közle-
mény minden sorára 20 kr.
Hirdetéseket felvételnek a Kiadó-
hivatalban, KUTASI I. Könyv-
nyomdában, valamint ZSIGER-
MAN H. köv. Irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentés nélkül
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adatok.

Evenkint
3 buzás.

Evenkint
3 buzás.

Választások előtt.

(r. e.) A közelgő választások első fecskéről, egy-egy választókerület képviselőjelöltjéről hoznak hírt a lapok — hozzátevé a hírhez — természetesen — azt is, hogy ez a jó ur ökvetetlenül meg lesz választva képviselőnek. A mi szerény irodánkban is készen áll már a rovatokra felosztott ív és épen a rovatok sokasága az, a mi kétségbeejti a rovatok vezetésével megbízott munkatársunkat. Sőt kétséges, hogy vajjon használható-e ez is úgy, mint a mostani viszonyok szerint elkészítettük. Ilyenformán: »Kerület neve«, »Képviselőjelölt neve«, a nyert szavazatokkal, a kiket állítana ezen idő szerint a »Kormány-párt« — »Méréseket ellenzék«, — »Nemzetiségi«, — »Pártonkívüli«, — »Függetlenségi«, — »Antiszemita«, — és »Filozofia-párt.« Ezután következik egy rovat a választási eredménynek s végül a jövő parlamentre nézve oly nagy horderejű összszegzések. Kár, hogy teljes lehetetlen oly rovatokat felállítanunk, a melyekből kitűné, hogy a t. jelölt urak mily óriási pénzt pocskoltak el az u. n. alkotmányos költségek fedezésére, hány lélek lett megválasztva, hány tántorítottat meg pressió által és általában hány jelölt és hány megválasztott képviselő hordja lelkeinek mélyében azon jelszókat, a melyekért cserébe minél több szavazó hangoztatta jelszóképen az ő nevét.

GERG
GÉPEK

NYERŐ
PAPIR
BLONÉ

teli, keresve bennünk hol önzést, a mely haszonért odaadja meggyőződését, hol éretlenséget, a melyre támaszkodva a tul-buzgók és elhamarkodottak baklövéssei s a féktelen gyűlölet veszélyeztetné azt, a minek veszélyeztetése veszély lenne a hazára nézve: nézzük le a nyomorultakat s maradjunk kitalátók és eszélyesek. A ki köztünk van s akár nyílt föllépésben, akár pedig rejtett célzásokban nyilvánítaná félévezetésünkre szánt terveit: leplezzük le akár magán társalgás közben, akár nyilvánosan. A pártbontókat, a félhíveket vagy két kulacsosokat pedig állítsuk pellengére s vagy kössük meg úgy, hogy ügyünket nem árulhatnák el saját gyalázatuk nélkül, vagy pedig kényszerítsük határozott színvallásra és lők-jük ki abból a pártból, a melynek kikémlése, megosztása és gyön-gítése nagyon érdekükben áll bizonyos régi jó ismerőseinknek!

Minderre jó előre figyelmeztetjük elvtársainkat épen itt, az országunk politikailag második legfontosabb pozícióján, azon a helyen, a melyen a választási bűnök minden nemével már is van alkalmunk találkozhatni.

— A király és az orsz. kiállítás. Graf Széchenyi kereskedelmi minisztert a király kihallgatáson fogadta, mely alkalommal a király behatárolta és nagy érdeklődéssel a budapesti országos kiállítás részleteit és megelégedését fejezte ki a fölött, hogy a trónörökös, mint a kiállítás védnöke, a Magyarország művelődési és gazdasági érdekeinek emelésére irányzott törekvésekben támogatólag részt vehet.

— Az orsz. kiállítás ügye. Az országos kiállítás egészségügyi bizottsága nagyszabású programot állított össze, mely szerint közegészségügyünk jelenlegi állását s mindent, mi azzal összefügg a kiállításon teljes egészében szándékozik bemutatni. Ásványvizeink, gyógyhelyeink s forrásaink megismertetése céljából egy magyar, német és francia nyelvű könyveket ad ki s ivócserényeket állít fel, melyben a magyarhoni ásványvizek és a kiállítás tartalma alatt elárulástanak. Minthogy az ásványvizek jóságá-függően az emelés, töltés és dugaszolásától függ, felker egyes kiállítók, a mintaszerű eljárásnak a kiállításban leendő bemutatására. Öszszegyűjti a magyarországi furdók és források meglevő vagy e célra készitendő rajzait egy kollekczióba s egyes kiváló szépségű furdólye-lyeket panorámaszerű festményekben is kiállit. Tervezi egy mintaszerű furdó felállítását és berendezését, mely meghatározandó díj mellett közhasználatra bocsáttatnak. Gondolkodott, hogy az oly fontos és közhasználatu szódaviz készítése úgy aránylag mint házilag a kiállítás egész tartama alatt az érdeklődő közönségnek bemutatassék. A tiszta és hamisított tápsze-rekből külön-külön mintagyűjteményeket. Az olcsó és mégis tápláló főzés megismertetése végett egy mintaszerű népkonyha felállítását tervezi, mely a kiállítást látogató szegényebb néposztályt egyuttal étellel is elláthatná. A vidéki városok igényeireh ért körházi tervek és minták elkészítésére az orsz méruók- és építészegylet kéri fel, s tervezi egy a közegészségügyi törvény által kiállításba helyezett cottagekörházi felállítását, mely a kiállítás tartalma alatt rendőr orvosi és egészségügyi célra is felhasználható volna, valamint a vidék számára szánt kisebb elmélet megfigyelő körházi mintáját is kiállítani szándékozik. Az iskola egészségügyi alosztályban tervezi egy egészséges két osztályú mintaiskola felállítását. A vasuti gőzhajózási, gyári s ipari munkástelepekről egészségügyi statisztikai adatokat gyűjt. A köztisztaságra vonatkozólag részletes adatokat gyűjt össze a nagyobb városok közevése, tisztítási és csatornázásáról. Az ivóvíz javítása érdekében szintén gyűjt adatokat az ország minden részéből.

— Az ipartörvényjavaslat. Az orsz. ipar-egyesület gyáripari, kézműipari és ipartársu-lati szakosztályai tanácsoktat tegnap delután az ipartörvényjavaslat, illetőleg ama memora-dum fölött, melyet az iparegyesület bizottsága megállapított, hogy az azután a képviselőház elé terjesztessék. A gyáripari szakosztály d. u. 4 óraker tartotta meg ülését, s kiválóan a javaslatnak azokat a részeit vette tanácskozás alá, melyek speciálisan a gyáripari érdeklik. Így a 83. §-nál Sontágh Pál indítványára azt a módosítást vette föl a szakosztály, hogy a §. ama intézkedése helyett, hogy segédet ad-

dig, míg előbbi helyéről elbocsátó bizonyítványt elő nem mutat, senki fel nem fogadhat, azt mondta ki, hogy senki munkába nem állithat. Nagyobb vita volt a 99. §. második bekezdé-sénél, mely a munkaadó kötelességül rendeli a segéd kilepésének vagy belépésének az ipar-hatósággal való tudatását. A szakosztály az egész bejelentésről szóló rendelkezést a javas latból törölni határozta. A 116. §-t az egye-sület bizottsága szintén megváltoztatta. Az ipartársulati és kézműipari szakosztályok együt-tes ülésben tanácskoztak a javaslat felett A két szakosztály egészen változatlanul fogadta el a bizottság munkáját.

Az új ipartörvény.

IX. Az aradi ipartársulat felszólalása.

(Folytatás.)
Az általunk, mint iparos honfitársaink zöme által ismételten kifejezett óhajok egyik legényegesebbje volt az, mely egy szigoruan határolt ipari szervezet létesítésére vonatkoz-tott. Halálval ismerjük el, hogy a magas kor-mány javaslata, midőn az ipartestületekről szóló fejezetet a törvénybe felveendőnek ta-lálta, megközelítette az iparos-osztály óhajait, azon részben pedig, mely a közvetlen érde-keletkek önkormányzati működést enged, azoknak majd mindenben eleget tesz.

De midőn a magas kormány az enged-mények terén tett ezen lépéseivel mintegy el-ismerte az iparos-ág kívánalmainak helyes volt-át, mégis olyan félrendszabályokat alkotott, melyek mellett lehetetlenség lesz a törvény intenczióhoz híven példás rendet fentartani s az önkormányzat áldását élvezni.
E nézetünket a javaslat IV. fejezetének 114—140 §-ra és az V. fejezet 141—146 §-ra alapítjuk, melyek a tizenket évű fen-nállásuk alatt eredményt csak kevés helyen elért, legtöbb helyen nem is létesült szabad ipartársulatok feuttartása mellett a kötelező és önkormányzati jogkörrel felruházott ipar-estületeket csupán a törvényhatósági és ren-dezett tanácsú városokban contemplálják, mű-ködésük megkezdését azokban is anyai és olyan feltételekhez kötvén, melyek e testü-letek megalakítását inkább gátolni, mint előmoz-dítani alkalmasak.

Ha elfogadjuk — és el nem fogadunk nincs semmi ok — azon elvet, hogy az ipari rend fentartását jelentékenyen megkönnyíti az érdekeltek önkormányzata, ha feltesszük ezen érdekeltekről, hogy bírnak az önkormányzat-hoz szükséges kellekkel, ha végül figye-lembe vesszük, hogy a tvjavaslat a testületek működésének ellenőrzésére, a törvénnyel el-lenkező határozatok hozásának megakadályo-zására hatósági bizost rendel azok ülésere és a második és harmadik fellebbezési foru-mum módot és alkalmat nyújt a netaláni téve-dések vagy helytelen felfogások által okozható sérelmek korrigálására, egyáltalán nem forog-hat fenn indoka annak a fukarságnak, mely-lyel az önkormányzati jog gyakorlásának ha-tára részünkre a javaslatban kimeretik. Mi ugyanis abban a meggyőződésben vagyunk, hogy vagy jó es údvös lesz az ipar-estületek működése, és ez esetben annak áldásaitól egy iparostársunkat sem szabad megosztani, vagy pedig nem, mely utóbbi esetben a velük való kísérlet szintén nem szabad csak az iparos-ág egy részével megjeitni.

A javaslat idevágó része abból a felfo-gásból indult ki, hogy nálunk az iparosok leg-inkább csak városokban szerepelnek nagyobb számmal. Példákkal lehetne igazolnunk t. kep-viselőház, hogy sok nagy községben még egy-szer annyi iparos lakik, mint nem egy reude-zett tanácsú városban és bizonyára az iparos-ság 40%-ja meglenne fosztva a javaslat szer-int az ipartestület áldásaitól. Azért szem előt tartva bár azt, hogy e testületek fentartása és lelkiismeretes vezetése nem csekély költsé-geget igényelend, mégis azt kell kérnünk a mé-lyen tisztelt képviselőháztól, hogy a 114. §-ban kimondani méltóztatassék, miszerint ipartestü-let alakításának minden olyan községben vagy városban van helye, a hol legalább száz ipa-ros lakik, egyéb helyeken külön elhatározás-tól tétethetvén függővé a testület megalakítása.

A mi magát a megalakítást illeti, azt hiszszük, a fennebb mondottak után minden bővebb indokolás nélkül kifejezésre juttathat-juk abbéli nézetünket, hogy az ipartestületek megalakítása ne legyen fakultatív és többféle forum véleményétől függővé tett, hanem köte-lező. Es e részben a javaslat 114. és 117-ik szakaszait a javaslat V. fejezetében foglalt szakaszok elhagyásával oly értelemben kérjük módosítani, hogy a törvény életbeletétől szá-mított három hó alatt az ipartársulatok fei-oztatása és azok vagyónának beolvastása mel-lett mindazon helyen, hol száz iparos lakik, az ipartestület megalakítandó legyen.
Épen azon fontosságnál fogva, melylyel

az ipartestületekre bizni szándékolat teendő-k bírnak, tartjuk ezt szükségesnek és ugyanezen okból az eljárás egyöntetűsége szempontjából egyrészt, másrészt az anyagi és intellektuális erők szerteforgácsoltatásának elkerülése érde-keken másrészt azt, hogy a 115. §-ban kimon-dassék, miszerint egy községben vagy város-ban a különleges viszonyok közt lévő főváros kivételével csak egy általános ipartestület ala-kitandó. Ezt annival nyugodtabban igazthatja törvénybe a melyen tisztelt képviselőház, mert egy község vagy város területén nem olyan el-terők egyik vagy másik iparszak viszonyai, hogy a közös erdekek szempontjából ne bírál-hatnának, a különleges szakkerdekek megoldá-sa pedig az általános testület kebelében al-kotható szakosztályok által minden érdek kiele-gítésével lenne eszközölhető.

Részünkről egész tisztellettal beismerjük melyen tisztelt képviselőház, hogy törvényben alig lehet szabatosan meghatározni, valjon va-laki iparos-e, vagy gyáros és hogy részben igazva van a magas kormánygnak, midőn a tes-tületekbe való belépésre a gyárosokat és ke-reskedőket nem kötelezi. Kivánalminkban idáig mi sem megyünk. Mivel azonban a tes-tületek épen a tanoncok és segédek tekinté-tében elsőfoku iparhatósági teendőkkel szándé-koltatnak megbízni s mivel a segéd és tan-onczúgyi terén csak akkor lehet egyforma ren-det tartani, ha a szabály alól kivétel nincsen mivel továbbá a gyakorlati tapasztalás azt bi-zonyítja, hogy a gyárosok leguagyobb része kézműiparos segédek, sőt sokan tanoncokat is alkalmaznak telepnök, nehogy a törvény údvös szabványai az iparban foglalkozást nyerő nemzedék egy részére csak irott malaszt ma-radjanak, kerelmendezőnek tartjuk a 116. §-n annak kimondását, hogy olyan gyárosok, kik telepükön kézműves-segégeket és tanoncokat foglalkoztatnak, a testületekbe belépni kötele-sek és ezen segédek és tanoncok viszonyaira vonatkozólag a testület hatáskörébe tartoznak.

Végül, mielőtt kérelmeink hosszúra nyult sorozatát befejeznénk, az ipartestületek jog-körét illetőleg kell egy álzatos kérelmünket előterjesztenni.
A törvényjavaslat, mint arra fennebb utaltunk csak részben, hogy úgy mondjuk, csonkán szabja meg az önkormányzat hatá-skört s annak legodiosusabb részét: az accu-satorium tekintti a határnak, melyen tu az nem mehet. Azt hisszük melyen tisztelt kep-viselőház, nem szükség bővebben fejtegetnünk, hogy a hatósági bizost ellenőrzése, a fellebbe-zési forumok correctivája és a kormány fel-osztási joga elég biztosítékot nyujtanak arra, hogy a teljes hatósági jogkör ezen önkormány-zati tényezőknél minden agály nélkül meg-adható legyen és tu kapásoktól ne keljen tartani akkor, midőn e tényezők működése olyan részletes és határozott utasításokhoz és formákhoz van kötve, mint a minők a tör-vényjavaslatnak az eljárásról szóló részeiben előírva s melyek be nem tartása ugyszólván teljesen lehetetlen volna. Holott, ha ezen tel-jes hstósági jogkör helyett — a javaslat in-dokolásának szavaival élve — csak a köz-vádó szerepével fognának felruháztnai az ipartestületek, méltán lehet felni, hogy ezen a gyakorlati életben a feladováé változó sze-repre a magyar iparoság nem vállalkozik s az igazi rend fentartására egészen azon törvényhatósági vagy városi közegek vállaira sulyosodik, a kik másnemű adminisztratív teendőkkel léven elhalmozva, legjobb akaratuk mellett sem szentelhetnek az ipari ügyeknek állandóan annyi figyelmet, a mennyire szükség volna s akkor e részbeni állapotaink egyáltalán nem javulnának. Ugan-azért bátorodunk azt kérelmezni, hogy a tvjavaslat 119. és ennek kapcsán a 158. és következő szakaszait, melyek az elsőfoku ipar-hatóságok teendőit tárgyalják, oly értelemben módosítani méltóztatassék, hogy mindazon he-lyeken, hol ipartestület alakul, azok a 119. §-ban megjelölt ügyekre vonatkozólag az első-foku iparhatóságnak teljes hatósági jogkörével felruházttassanak.

Ezekben adtuk elő melyen tisztelt kep-viselőház, azon óhajainkat és kívánalmainkat, melyeknek figyelembe vetelet a törvényhozás atyáskodó gondosságától várjuk. Erős bennünk a hit, hogy e kívánalmak nem maradnak tel-jesítetlenül, s hogy a magyar iparoság ez óhajainak figyelembevételével megalakítandó ipartörvény védelme alatt nyugodtan és bizto-san dolgozhatik műhelyeiben, végezve azon nagy munkát: a magyar iparnak a nyugat-európai államok fejlődő iparával versenyké-possé tételének munkáját.

A melyen tisztelt képviselőháznak
A radon, az aradi I. általános ipartár-sulat választmányának 1884. évi február hó 17-én tartott üléséből.
Alázatos szolgáló:
Ily Kristyóri János, E. Illés László,
elnök, titkár.

Farsang vége.

Pakkol.
Az egyik csomag tele van selyemmel, csipkével és hervadt virággal. Tört legyezők, gyűrött keztyük, tarka cotillion rendek borítják halommal. Vén hordár, öreg Bőjt, ezt kapd föl a válladra. Kénn ugyan várakozik egy szál bizottságocska, mely még egy piczi kis piknikre valót kér azokból a bálidolgozókból... Szó sincs róla, a farsangnak vége, Karneval herczeg nem sokára utazik.

Bucu látogatásokat tesz. Rossz kedve van s így megjegyzései nem egyszer kellemetlenek.

— Kedves bánya, bocsásson meg, hogy az ön báljára nem jutott főispán vagy polgármester. Az nap szavazatnia kellett, ilyen munka után pihenni kell; tudja, a lapok szerint némi szavazat-többség... szavazat-kisebbség... Adieu!

— Édes Arthur, igen köszönöm, hogy tiz bálón rendezte a cotilliont; az azonban jön a végrehajtó, akkor feleljen meg nekem, ha a papa jön adósságot fizetni, gondoljon mindannyiszor reám! Adieu!

— Édes Clarisse, mi már többé — ugy susogják — nem találkozunk; én ismét elővök, kár hogy ön többé nem mosolyog szegény Karneval herczegre; mulasson... emlékeivel! Adieu!

— Édes bizottságom, sajnálom, hogy nem járulhatok a defizit fődőzéséhez. Legyenek önk bölcseségek... okosok bál nélkül is. Adieu!

— Édes piczi kis nagysád, higgye meg, hogy én eleget beszéltem a lélkére annak a Gyulának, de lássa... ő bizonyan csapódár! Még a cotillionba sem vitte el, pedig ön a legjobb jelvényt adta neki? Oh az megbocsátatlan! Hanem a jövő farsangon, akkor szőlő lábai elé varázslom... Adieu!

... Karneval herczeg pakkol, bucsuzik, megy.

De hát ki ő, a Karneval herczeg?

Hol lakik a kikelet, tavasz, nyár, ősz, tél tündére, ha a vén idő elszőlítja ideiglenes jogon birt világból? Hol van Karneval herczeg, mikor a tavasz idylli nemtője uralkodik, mely egy kis ibolyáskát, egy kis zódot nem adna a farsang minden csillámaért? Mikor jön a nyár s menetjegyeket osztogat Karlsbad, Baden Baden, Gasstein, Balaton-Füred felé? Vagy ha az ősz, ez a zsembe ven leány, savanyu arczával oda ül a vigadóknak tömegére és harisnyákot köt, vagy elmegy a nemzeti színházba... új tragédiákat kritizálni?

Van ennek a herczegnek birodalma, vagy csak amolyan úzer-ember, házassági közvetítő, vagy kereskedik üres pezsgő üvegekkel, csipkeronggyal s annak a füstjével, a mi két hét napig fény volt?

Oh, ki tudná azt?
De én meglettem, mikor elindult.
„Csakugyan! Amott száll! Egy „pezsgőt“ tartalmaz palack dugaszán repült fölé! Egyenesen oda, a hol — a modern poézis és

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Az én nóttám.

Ha az alkony szétborítja fátyolát,
S utra kelti a csillagok tábort,
A lanyg szellő átsuhan a vőgy ölé,
Azt susogja azt dudolja
„Kék nefelejts virágzik a fűz tövében“...

Fenn a sok közt ott látok egy csillagot
Melyet párja hűtelenül elhagyott,
Olyan sápadt, olyan halvány a szegény...
Azt susogom, azt dudolom:
„Fáj a szívem, nem sokáig élek én“...

Halvány csillag hűtlen pártját keresi
En istenem mire való szereti?!
Mindig jobban halványulok, sápadtok...
Azt susogom, azt dudolom:
„Érzem én is nemsokára meghalok.“

A kelő hold most tunik fel az égen
Jaj de nagyon, oh de forró szerettem!
Sápadt csillag, halvány csillag lefutott
Azt susogom azt dudolom:
„A fejfámra nefelejtsét fonjatok.“

Az ellilant februárius.

(Humoreszk.)
Írta: Könyves Tóth Kálmán.

— És Salamon két kezére horgasztva fejét, gondolkodott egész nap hiában elmél-

hittanak szerint — örökké tartanak a zárt-körü bálók. A keresztény hit szerint csupa chorálók éneke zeng, legfőlegbe maga Szent Dávid perdlé néha tánczra; Mohamed azonban azt hiszi, hogy csupán az örökkön élő balett (talán a nemzeti színházunk, úgy látszik, hogy már a világhírűtől óta előbaletti) jár andalító táncokat, a hősök pedig, egy mennyei kaszinó tagjai, a világot se mozdulnak meg, ők nézik és eldeik; igaza van Mahomednek: ezek az urak már ide lenni kifáradtak végkép.

Megérkezik Karneval herczeg és szól...
— Uram, felséges Isten. Megérkeztem, de utam felét gyalog tettem meg. Már a csilag-faluvégem vettem észre, hogy oda lenni nincs semmi igazság; hamis pezsgő palackot kaptam, nem képes fölemelni a hetedik égből. Mit tanultam, mit tapasztaltam? Azt, hogy az emberek többé nem tudnak mulatni. Dalaink utálatos karmester-melódikák, melyekbe meszeze távol ágyudörgés, haldoklók jaj-zsava vegyül. De hagyján; tánczolunk Vulkánon és sírdombokon egyaránt. De a ki bába jó, az nem tanul és nem felejt. Nem felelheti a legőrültebb galopp szavára sem azt a sok könnyet, nékülözést és áldozatot, melybe ez a bál kerül. Oh utálatos drága ruhak ti! Számításból jönnek bába, pedig számolni zene mellett teljes lehetetlen. S ha a sima bál parketre épített számítások, tervek kártya vára — legfeljebb a (szivlovaggyal) összedőlnek, — ha a fodorász távozataival mindjárt jó a végrehajtó, a hódítás után a foglalás, — akkor az emberek sáradnak, de nem tanultak semmit s napról napra érdektelenebbek a bálók — Ha az író szerelmi sottogásokat regisztrál, azok csupán az ő képzeletében léteznek; most a társalgás a legszebb dalom közben is legfőlegbe megszólal. A szív nem jó el mulatni, legfőlegbe a labak. Teljesen vége a magokat halálra tánczó, szenvedélyes keringő pároknak is. Vagy lehet-e a „Drei-Schritt“ keringőt Musset „andalító“, „örült“, „bősz“, „költői“, jelzővel illetni? A cotillionok különben még mindig ügyetlenek, a pánzlér derék erősségére a hölgy-kebleknek még mindig szükségök van és a vigadók pezsgője (oh adjatok egy pohár valódi nektárt!) hamis. Ezt tapasztaltam oda lenni a földön, mely maga is nagyon bágydatan járja már a maga keringőjét. — Barátom Karneval herczeg, felel reá valami túlvilági cotillion-redező, te is engedeztél magad valakivel meg a korcsolya bálót cotillionra, a kit aztán hiába váltál a nőgyeletére. Tudom ezt a hangulatot! egy végig ült cotillion kész világvágyalom. Ígyl és feleld!

Szerelem, te bájos keringő-dalam, melynek szavára két boldog ember örökké szállna, szállna lázasan verő szívvel, forrón ölelő karokkal, édes sottogással... te nem muld el a bőjtől zsoltár bánatos dalára sem. A kiket a vig hetekben egyesítettél, azoknak zengd enygelő dalodat mind örökké. S a kiknek dalát nem te énekelted, azoknak úgy sem volt farsangjuk soha, soha!

Gáspár Imre.

kedett, mástól a világot sem kérdezte volna meg, ne hogy tudatlannak tartssák.

Este felé benyitott Miska szobájába; megkínálta egy pipa jó dohánynyal, behívta magához, teletöltött két poharat s aztán négy szem közt megkérte, hogy közelje vele a talány megfejtését.

— Szivesen, tisztelt házi ur, — szólta, Miska, meghúzzát az öblös poharat, — hát akkor, mikor a czethal elnyelte Jónást.
Az öreg tapsolt örmében, mint a gyermek.

— Igaz! tudtam én azt, csak hogy a nyelvenem nem volt.

— Nem birta volna azt el, tisztelt házi ur, — jegyzé meg komolyan Miska.

— Tudom, tudom, nagyon nagy czethal lehetett.

— Hát biz az olyan nagy volt, hogy két hajtásra pafuszürsölté volna tisztelt házi urnak minden borát.

Salamon elszórnyókódott s rögtön kiivott még egy pohárral, hogy neki is maradjon valami, mert Miska kínálás nélkül is töltött.

A talányt aztán másnap reggel, templomból kijövet, mint saját elmeszélésénél adta föl a lassan hazaszállingózó híveknek, kik aztán elképedve mondták:

— Bizony, nem hiában hívják kigyelmedet Bölcs Salamonnak, de csakugyan túl is jár, az ezze még a prókátore is; Sámson sem vetett ilyen fogas mesét a filiszteusok elébe.

Salamon pedig diadalmas önérzettel mosolygott és az őszinte elismerés volt az ő erkölcsi jutalma s méltó kárpótlása az elszalasztott töltött káposztáért.

A tisztelt házi ur négy vagy öt közelebbi szomszédját kivéve, nem látogatott meg senkit sem. Ezek is véle egyezbázásu kéblek voltak. Így nevezik azt az osztályt, mely két posztó magyar ruhát visel, tehát sem ur, sem

„Meghalt a munka“.

Debreczen, febr. 28-án.
A napokban történt, hogy Pozsony városában több száz munkás felszedelőzködött s kiment az ottani városiigebé. Ugy de munkás tömegnek, felnőtt embereknek ily számban csoportosulása reudőrellenes dolog; a gyülekezésnek tehát valami színezetet kellett adni, s így a tömeg kimondá, hogy lapdázni megy az erdőbe.

Az erdő sűrűn növeli a fakat; van azok közt ugynevezett „kapófa“ de bizony a tőfű is van bőven. A munkások ez utóbbiak közül válogattak s mintegy 70-80 darabot felkapva: azok magasán tartása mellett bevonultak a városba s ott roppant zajjal tüntettek, kiáltván: „meghalt a munka — vége a szegény embereknek!“

Sem miak, sem e tüntetőket nem lehet socialistikus tendenciákkal vádolni. A munka emberére néve különbben is elmutat az arany időszak, midőn napi élelmét megkeresve, családjának kényelembe helyezése után még országos vagy más dolgok után láthatott. A fentebb idézett kiáltó-szavak nemis a politikai helyzetet bíráló, hanem a kényer után rimánkodó tömeg jászavai, melyek keresetlenül és akaratlanul jött az ajkakra.

„Meghalt a munka.“ Mily szomorú, mily kétségbejéző egy jelző ez! És ha nem is halt meg — azt hisszük, hogy halálos beteg az.

A karokban ott az erő, a családtagok szájában a panaszok szava, a munkás kebelben a lelkiismeret: de az erőt lankasztó, a munkaszomat lecsillapító, a jászókat elnyomó, az áldott munka a nincs sehol.

Az államigazgatás szövevényes utjai megfosztják a munkás karját a dologtól, aztán az erőtől. Mert nálunk — már csak nagyban tekintve is a dolgot — az idegen van fölkarolva, a hazának hátrányára — s így a nagy iparnak tengése maga után rántja a kis ipar jobblétre tengődését s vele munkásainak sorsát.

Ítt van az új ipartörvényjavaslat, ezen legújabb halálos támadás a munka ellen. Nezzünk csak szét, az egész országban nincs egyetlen iparos-testület, mely a szörnyszülőket üdvözölni hajlandó volna, egy szívvel-lélekkel tiltakozik az ellen minden iparos szövetezet.

Elmúlt tíz éve, hogy ezek bölcs „kísérlettel“ kegyelemdífest adtak a hazának tekintélyes testületét képező iparos-ostálynak, s növelték azoknak számát, akik erős testtel erőteljen kénytelenek tengődni, mert a sikertelen és megis nehéz munka által keresett pár fillérek elviszik — adóba...

Lehet-e aztán csodálkozni, hogy ily szörnűt és öngyilkoló államigazgatás következtében a munkabíró és munkás-ostály bénaságára van kárhoztatva, és arra a gonosz sorsra, hogy elkezeredében mint tüntető a börtönök nedves légt szivja, vagy pedig éhen haljon.

Ne adja a véget, hogy a pozsonyi munkások példája követőkre találjon. Ez nemis lehet. A magyar ember túrni tanult és túrni tud. De az eféle tüntetés jele az időnek és arra int, hogy elég volt a könyelmű játékból, mely a munkás-ostályt csak adózató tömegnek tekinté s nem egyszerűen munka után sóhajtó polgárságnak.

E részben, mint említett első sorban maga az állam hibás, mely hadseregbe vonatköző s egyéb szükségleteit idegenektől szerzi be, míg a honi munkaerőt tengődni s éhezni hagyja; de másodsorban hibás a magyar közönség is, a mely szintén követi a példát s drágább pénzért mindig az idegnek gyámolítását segíti elő.
Ha példa kell, mondunk nagyon közelit.

Ítt történt Debreczen városában, ho annyi az iparos, a kereskedő, amennyi csak kell, hogy az elsőrangú tisztviselő másutt csináltatott nadrágot s azóta is maga a hatóság igyekszik a helyi munkaerő mellozésével távolabb kereskedni s a pénzt messzebb külden. Ily eseteket észreleve, csodálkozni sem lehet, ha a „meghalt a munka“ szavakat halljuk hangoztatni; de sajnálkozni lehet és kell egyrészt a szerencsétlenek fölött, kiknek ajkát ily káromlásra kényszeri a sanyaru sors; másrészt azon kormányzat és azon nemzet fölött, mely saját hazája népének megelhetését nem igyekszik előmozdítani, hanem idegent pártlóással gyarapítja az éhezők és munkanélküli szerencsétlenek tömegét!

Hazafiság és nemzetinek pártfogása fönt és alant egyiránt: akkor él a munkás és nem hal meg a munka!

És mikor látjuk, hogy az iparosok egyrészt tömegesen pártolják a mostani kormányt, mely érdekeikért nem tesz semmit, de semmit, másrészt pedig azt, hogy ellenzéki elemek — (a gr. Zichy Jenő és Ráth Károlyok révén) megtegyűl vonul azon ellenzéki oldalára, a mely — a közjogi alapon állva — gyökéres orvoslás helyett még kormányra jutva sem valóshatnra egyebet, mint részletes és fölételes reformokat: akkor eszünkbe jut a rabakiharczra kel — és bálgán a börtönörre tesik el!

Külföld. Mihály nagyherczeg az orosz tisztelgő küldöttséggel tegnap Berlinbe érkezett. A nagyherczeg a pályaudvarban a trónörökös igen szívesen fogadta és az orosz nagykövetségi palotába kíserte. — Wimmen táborként és gróf Schramm, a legidősebb francia táborkor Párisban elhunytak. — Szuakimból érkezett jelentés szerint a fekete csapatok lázonganak, vonakodnak átadni a fegyvereket és azzal fenyegetőznek, hogy az ellenséghez mennek át. Hewett tengernagy ennélfogva a tengerész csapatokat ott fogja tartani s csak egy hadi hajórat és hat ágyut küld Trinktába. — Graham tábornok távirati jelentését szerint a csapatok partraszállását Trinktában folytatják, de az általános előnyomulás csak néhány nap múlva lesz eszközölhető.

Helyi hírek.

* A függetlenségi kör e hó 23-án este tartott farsangi táncvigalmáról a számedés tegnap délután a bálbizottság által összehíltatott. E szerint összes bevételei: jegyeiből 315 frt, felülfizetésből: 80 frt 60kr, összesen 395 frt 80kr. Kiadás 204 frt 67kr. Így a táncvigalom tisztaita jövedelmé: 191 frt 13kr. Ez az összeg nagyrészben a függetlenségi kör könyvtára javára fog fordítani.

* Felülfizetők a függetlenségi kör bálján. Vesszük és adjuk a következő sorokat: Kedves kötelességünknek ismerjük, hogy függetlenségi körünk e hó 23-án tartott vígalma alkalmával a t. felülfizetők neveit tisztelettel nyilvánosságra hoztuk. Felülfizettek: B. Nagy János elnök 2 frt, Szóke Sándor 1 frt, N. N. 2 frt, Király Lajos 2 frt, Kulcsár József 1 frt, Csórián József 1 frt, Alföldy Gábor 1 frt, Vetési Béla 1 frt, Kulcsár József 1 frt, Gede Mihály 1 frt, Kiss Lajos 40 kr, Pály Ferencz 1 frt, Csobán József 1 frt, Szóke István 1 frt, Óri Mihály 1 frt, Pongor István 50 kr, Kertész István 1 frt, Csikos András 1 frt, Kovács Lajos timár 1 frt, Pető Lajos 1 frt, Kerekcs György 1 frt, N. N. 50 kr, Keszev József 2 frt, Keszev János 1 frt, Sarkady József 1 frt, Kertész Mihály 1 frt, Kertész János 1 frt, Kálmán Lajos 1 frt 40 kr, Harangi Mihály 1 frt, dr. Lakanyi Gyula 2 frt, Kiss József 1 frt, dr. Ozori István 2 frt, Kovács Ferencz 1 frt, Kolláth Imre 1 frt, ifj. Salánky Ferencz 1

Salamon kiment szeművegeért. Ezalatt Miska egy tolvonással az i betűből egy régi divatu hosszú s-et csinált, hogy a virilis szóbt bárki is virilisnek olvasta volna le.

Pár pezsgő mulva szeművegével főfegyverkezve jelent meg Salamon. Olvasta nemcsak négy szemmel, de ujjával is a levelet.

Tudom, nagyon tudom, — mormogta fogai közt, — tudom, ki fujja ellenem a követ; s a napokban árverésben megvettem egy tanácsnok földjét s most így akar rajtam boszút állani... azért, hogy feleségem kiűződjön, azért hogy én a nemes deák uraknak kosztot és szállást adok, még virlisnek gunyolnak.

Feladjuk a polgármestert a tanári karnak, — mondá Miska — ha tisztelt házi urat inszultálták, ez által a kollegium tekintélyen ejtettek csorbát. Virlisnek nevezni egy tisztelt polgárt, ez hallatlan vakmerőség.

Bepanaszalom, bepörlöm! rikácsóló Salamon, — ha fele vagyonom bánja is meg engem ne inszulkáljanak.

Három nap múlva, mint virilist a városi szolga ujra meghívta a képviselleti gyűlésbe, de az öreg ur csaknem bottal verte ki a szolgát, utána kiáltva: „mondja meg kend annak a polgármesternek, hogyha virlisre van szükségök, keressenek maguk közül s hozzáam ne is küldözessen többet, mert az ügyet a pörös utra irányoztam.

Hogy halasztotta a dolgot, ezt azért tette mert nagyon szegyele a rajta ejtett csufos esetet. A világot el nem mondta volna senki, sőt a deákotok is megfogadtatta, hogy ezt a szegyeleket históriát titokban tartják.

Január hó közepe táján negének egy távoli rokona hoz kellett menni. Nagyjénje beteg volt s Kosarasné kívánta magához. Engedni kellett, mert innen is nézett valami örökség. Egy hónapra tehát szakácsné fogadták, ne

frt, Salánky Mihály 50 frt, Tamás Ferencz 50 kr 1 frt, Kiss András 2 frt, házkerületi főgondnok 9 frt, Kiss Áron a szatmár esperese 1 frt, Kiss Albert viselő s ref. lelkes 4 frt, László 1 frt, Huszár Józsa nos 1 frt, Jónász Lipót ve Alajos 2 frt. Sebess Gy Alajos 2 frt. Összesen adják a melyek tisztelczel érdekeben tanusított melegebb köszönetünk. maradván Debreczenben, rendező bizottság nevében elnök. Szóke János m ári Károly jegyző.

* Városi közgyűlés előtt. Nem sok a tárgy, a tón leend s különbözően a tésének kérdése az, mely a bizottsági tagok pártfótónai laktanya építése a néve nagy befolyással helyen való lesz, ha a tanács előterjesztését s felséghez, hogy a városratu buzgalmát támogatgával, mely szerint legfeljebb, hogy városunkban ság helyezték el. Nagylyvel nagyszerű katonae miatt veszítjük el a lovérösen, mert csak így te rosnak fejlődésében.

* A helybeli urnók 26-án a „Bika“ szálloda a tott tánczestély feyenesen eliteje gyűlt ma itt összepek közúl a következőkennk: Varga Vilma, (f vel) Béresi Gizella, Gállvész Gizella (fehér crepp rék.) Hegedűs Irén, Kis Csaszady nővérek, Kroupé Ilona, Szarvasi Erzsi, Kö Mariska (fehér crepp, y Gaszner Emma, Orosz Ida Paula, Vajnovics Ilona, Sz Margit, Zoltán Paula, Sz nővérek, Geréb Gizella, renczyne, Gorbiczyne, Flüg Szynogyne, Veszterné, Gátay Sándorne, Komlósy A. A páholyokban láttuk: G Kornisné, Telegdyne, Fr stb. urnókat. A látogató ért véget.

* Hamvazó szereda lenti, hogy vége a kaleu sagnak s eljött az idő berek (ki tudná megolvasszának bánjak-búneiket s jökre, mint a meglóban e képen csak a kath hitű mig a más vallásnak közt dolnak. Tehát: a vígalmakellene ma már nemulni, kezni a dinom-danomok hát az előbbi a rendőrs az utóbbinak felet el let urtól, a másikat meg a kell bőjtölni. A tegnap es nagyon vidáman töltötték kabb színházi körökben zarrendezésü esték.

hogy a háztartás feunka zott egy pár hónapra.

Bölcs Salamon sör egy napnál. A kalendár tet vörös irónnal kitorított heteré került a sor. Kövseje. Eisejen mindig be deákok szobájába, rámkerte, hogy a havi előlévén nálok a szokásos n igen történt meg, hogy e ralekban maradt volna; pénze nem volt a deákna kis kamaatra s z n ö z t t. Most is tehát reggelt közoútvé, allitriummal kezében. Főny, tisztelt őcsém uramek sokba kerül a koszt, a emelkedik, zsirt alig k havifizetést.

Ez volt a szokásos óta Arkarmilyen ocsó vil lamon szótára s naptára árfolyomtat mutatót.

Tulipánt Miska lépe — Mi tetszik, tiszté

— Ez a kérdés megle

Először intéztek hozza

kérdést.

— Hónap eiseje

februárius első napje,

— szintén előrántva zs

naptárt.

— Az öreg ur kiranc

beből a szeműveget. Az

tevedett volna negyven

ez rajta?

(Folyt.)

